

การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของสถาบันการเงิน

กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธนาคารพาณิชย์ กับสหกรณ์ออมทรัพย์

นิลรัตน์ เฟื่องนคร

นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินโดยวิธีวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และการวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อในภาพรวม ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์ รูปแบบการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 7 ธนาคาร และกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 1,380 สหกรณ์ ประจำปี 2554 เก็บรวบรวมข้อมูลทุกข้อมู

ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ ด้านประเภทการให้สินเชื่อ ผู้มีอำนาจอนุมัติและการพิจารณาให้สินเชื่อรวมถึงในด้านการพิจารณาให้สินเชื่อระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่า ทั้งความแตกต่างกันและความเหมือนกัน คือ ธนาคารพาณิชย์ จะพิจารณาให้สินเชื่อ โดยดูจากระดับคะแนนของเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงของลูกค้านั้นเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่ง แตกต่างกับสหกรณ์ออมทรัพย์จะพิจารณาการให้สินเชื่อ โดยดูจากข้อบังคับและระเบียบการให้กู้ในแต่ละประเภทเป็นสิ่งสำคัญ ธนาคาร ส่วนที่เหมือนกัน คือ การพิจารณาวัตถุประสงค์ในการกู้ ความสามารถในการชำระหนี้สิน สำหรับการใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงด้านสินเชื่อ พบว่า อัตราส่วนหนี้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อ และอัตราส่วนค่าเผื่อนี้สูงจะสุทธิต่อเงินให้สินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงสูงกว่าสหกรณ์ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์มีการให้สินเชื่อกับบุคคลทั่วไปและนิติบุคคลที่หลากหลายถึงแม้จะมีเครื่องมือมาช่วยในการประเมินความเสี่ยงแต่ก็ถูกจำกัดโดยความถูกต้องของเอกสารที่ใช้ในการประกอบการกู้ที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงด้วยซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์สหกรณ์จะได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงเพื่อใช้ในการพิจารณาการให้กู้แก่สมาชิกมากกว่าเพราะเป็นแหล่งข้อมูลภายในของสมาชิกที่อยู่ภายในหน่วยงาน แต่อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อ และอัตราส่วนการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ สหกรณ์มีทุนสำรองต่อการป้องกันความสูญเสียกว่าธนาคารพาณิชย์ รวมถึงการขยายตัวจากการให้สินเชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์มีการขยายตัวมากกว่าเช่นกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสหกรณ์มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์เพราะอัตราดอกเบี้ยเป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนแปลงธุรกิจสินเชื่อ

บทนำ

สถาบันการเงินทั้งสองนี้ทำธุรกิจประเภทเดียวกันคือการทำสินเชื่อบุคคล มีการให้สินเชื่อแก่ประชาชนที่อยู่ในเมืองเหมือนกัน ในการให้สินเชื่อนี้อาจมีเงื่อนไขบางประการที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้ใช้บริการสินเชื่อต้องเลือกใช้บริการตามความเหมาะสมของตนเอง และสำหรับการใช้บริการสินเชื่อบุคคลบางครั้งสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ก็ใช้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์และใช้บริการของธนาคารไปพร้อมกันด้วย จึงทำให้กลุ่มลูกค้าหรือกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มใกล้เคียงกันหรืออาจเป็นกลุ่มเดียวกัน และในอนาคตคาดว่าจะมีการแข่งขันเกี่ยวกับสินเชื่อบุคคลกันอย่างรุนแรงเพิ่มมากขึ้น การให้สินเชื่อที่เกินจำเป็นโดยเกิดการมีหนี้สินหลายทางจนเกินรายได้ของผู้กู้จะนำมาซึ่งความเสียหายแก่ผู้ให้กู้และผู้กู้ไปพร้อมกันด้วย

การบริหารสินเชื่อที่ดีต้องอาศัยข้อมูลทางการบัญชี เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน สภาพคล่องของกิจการ ประเมินผลการดำเนินงานทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งการวางแผนในอนาคต เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ห้อนุมัติสินเชื่อ ติดตามฐานะของลูกค้าเพื่อดูแนวโน้มความสามารถในการชำระหนี้ว่าอาจจะเกิดจากการค้างชำระได้หรือไม่ และช่วยในการตัดสินใจพิจารณาอนุมัติการแก้ไขหนี้ค้างชำระให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพ (พงศธร ผลจันทร์, 2555, หน้า1) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของสถาบันการเงิน ระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยการนำหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อ และอัตราส่วนทางการเงินมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบการเกิดความเสี่ยงเพื่อให้ทราบถึงความเสี่ยงด้านสินเชื่อที่อาจเกิดขึ้นและใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการธนาคารพาณิชย์และสหกรณ์ออมทรัพย์

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของสถาบันการเงิน โดยวิธีวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และการวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อ ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์

วิธีการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลทางการบัญชีในงบการเงินและข้อมูลการพิจารณาการให้สินเชื่อและการบริหารสินเชื่อที่เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ งานวิจัยฉบับนี้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงประจักษ์ (empirical research) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง

ประเทศไทย ในช่วงปี 2554 จำนวนทั้งสิ้น 7 ธนาคาร เนื่องจากมีข้อจำกัดในทั้งบางธนาคาร ไม่ได้เปิดเผยข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษา โดยรวบรวมจากรายงาน 56-1 จากระบบ SETSMART ที่เป็นระบบการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ของตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงข้อมูลทางการเงินการบัญชีจากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 1,380 สหกรณ์ จากเว็บไซต์ข้อมูลของกลุ่มวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ สหกรณ์ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประกอบด้วย

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากภาพรวมของการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์และสหกรณ์ออมทรัพย์
2. งบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ในช่วงปี 2554- โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ออนไลน์ (www.setsmart.com) และรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ รวมถึงข้อมูลทางด้านอำนาจหน้าที่ กฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศ จากเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย และข้อมูล

สหกรณ์ออมทรัพย์ จากเว็บไซต์ข้อมูลของกลุ่มวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ สหกรณ์ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตร รวมถึงข้อมูลด้านอำนาจหน้าที่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศจากเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาด้านการบริหารสินเชื่อ มาทำการศึกษาวิเคราะห์ ทำให้สามารถเข้าใจและทราบการบริหารด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์และสหกรณ์ออมทรัพย์

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งการวิเคราะห์นี้เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยอัตราส่วนทางการเงินมีดังนี้

1. อัตราส่วนหนี้สูญสุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวม (Net loan charge-offs/gross loans & leases)

อัตราส่วนหนี้สูญสุทธิต่อเงินให้สินเชื่อ

$$= \frac{\text{หนี้สูญสุทธิ}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

2. อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อรวม (Loss reserves/Gross loans & leases) อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อ

- $$\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$
3. อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวม (Provision for loan losses/Gross loans & leases) อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ

$$= \frac{\text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

4. อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อรวม (Annual gross loan & lease growth rate)

- 4.1 อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ

$$= \frac{\text{เงินให้สินเชื่อปีนี้} - \text{เงินให้สินเชื่อปีก่อน}}{\text{เงินให้สินเชื่อปีก่อน}}$$

- 4.2 อัตราการขยายตัวของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

$$= \frac{\text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยปีนี้} - \text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยปีก่อน}}{\text{เงินให้สินเชื่อปีก่อน}}$$

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ ด้านประเภทการให้สินเชื่อ และมีอำนาจอนุมัติ พบว่า ด้านประเภทการให้สินเชื่อ มีความแตกต่างกัน คือ ธนาคารพาณิชย์มีการให้สินเชื่อที่หลากหลาย โดยการจะประเภทนั้นจะดูจากกลุ่มลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการสินเชื่อเป็นหลัก ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์มีประเภทการให้สินเชื่อที่กำหนดเฉพาะสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ และสินเชื่อกับสหกรณ์อื่นเท่านั้น ส่วนด้านผู้มีอำนาจอนุมัติ พบว่า มีความแตกต่างกัน คือ ธนาคารพาณิชย์ จะให้คณะกรรมการสินเชื่อหรือพนักงานที่ได้รับมอบหมาย ที่อนุมัติ

สินเชื่อ โดยระดับอำนาจอนุมัติ พิจารณาจากระดับความเสี่ยงของประเภทสินเชื่อและวงเงินรวมของลูกค้า ส่วน สหกรณ์ออมทรัพย์ จะให้คณะกรรมการเงินกู้ หรือคณะกรรมการดำเนินการ เท่านั้นที่จะอนุมัติเงินกู้ได้ โดยพิจารณาการให้กู้ให้เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์เท่านั้น และในด้านการพิจารณาให้สินเชื่อ ระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่า ทั้งความแตกต่างกันและความเหมือนกัน คือ ธนาคารพาณิชย์ จะพิจารณาให้สินเชื่อโดยดูจากระดับคะแนนของเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าเป็นสำคัญซึ่ง แตกต่างกับสหกรณ์ออมทรัพย์จะพิจารณาการให้สินเชื่อ โดยดูจากข้อบังคับและระเบียบการให้กู้ในแต่ละประเภทเป็นสำคัญ ธนาคาร ส่วนที่เหมือนกัน คือ การพิจารณาวัตถุประสงค์ในการกู้ ความสามารถในการชำระหนี้คืน

ด้านการใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ผลการวิเคราะห์พบว่า 1. อัตราส่วนหนี้สูญสุทธิต่อเงินให้สินเชื่อ แสดงให้เห็นว่าการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงในการเกิดหนี้สูญมากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ 2. อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อ แสดงให้เห็นว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มีเงินทุนสำรองต่อการป้องกันความสูญเสียมากกว่าธนาคารพาณิชย์ 3. อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ แสดงให้เห็นว่าการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงใน

การเกิดหนี้สูญมากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ 4. อัตราส่วนการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีการขยายตัวจากการให้สินเชื่อมากกว่าธนาคารพาณิชย์และ 5. อัตราส่วนการขยายตัวของค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ แสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์และสหกรณ์ออมทรัพย์มีการขยายตัวค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

เท่ากัน

อภิปรายผล

ด้านประเภทการให้สินเชื่อ ผลการศึกษา พบว่า ธนาคารพาณิชย์มีการให้สินเชื่อที่หลากหลายโดยดูจากกลุ่มลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการสินเชื่อเป็นหลัก เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ให้บริการแก่ประชาชนและนิติบุคคลโดยทั่วไป และเมื่อศึกษาในเชิงลึกแล้วจะพบว่า การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทุกประเภทนั้น อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ วงเงินในการให้สินเชื่อ ดอกเบี้ยเงินกู้ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อรวมทั้งเอกสารประกอบการกู้ในแต่ละประเภท ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถกำหนดได้ด้วยตนเอง (ข้อมูลจากเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย) ซึ่งจะแตกต่างกับสหกรณ์ออมทรัพย์อย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของประเภทเงินกู้ เพราะสหกรณ์ออมทรัพย์จะให้เงินกู้แก่สมาชิกได้ 3 ประเภทเท่านั้น คือ เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ในกรณีที่สมาชิกมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุอันจำเป็นรีบด่วนและมีความประสงค์

ขอเงิน คณะกรรมการดำเนินอาจให้เงินกู้เพื่อเหตุนั้นได้ตามระเบียบของสหกรณ์ เงินกู้สามัญในกรณีที่สมาชิกมีความประสงค์ขอเงินสำหรับใช้จ่ายเพื่อการอันจำเป็นหรือมีประโยชน์ต่าง ๆ คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาให้เงินกู้สามัญแก่สมาชิคนั้นได้ตามระเบียบของสหกรณ์ เงินกู้พิเศษ เมื่อสหกรณ์มีฐานะการเงินก้าวหน้าพอที่จะช่วยเหลือให้เงินกู้เพื่อส่งเสริมฐานะความมั่นคงหรือเพื่อการเคหะ หรือก่อประโยชน์นอกวงแก่สมาชิกได้ คณะกรรมการดำเนินการอาจให้เงินกู้พิเศษแก่สมาชิคนั้นได้ตามที่เห็นสมควร โดยผู้กู้ต้องระบุความมุ่งหมายแต่ละอย่างของเงินกู้ประเภทนี้ตลอดจนเงื่อนไขและวิธีการ และต้องมีหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ รวมทั้งในเรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ วงเงินในการให้สินเชื่อ ดอกเบี้ยเงินกู้ เงื่อนไขในการพิจารณาให้กู้ และเอกสารประกอบการกู้ ซึ่งกำหนดไว้ในระเบียบการให้กู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ร่างระเบียบที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ เท่านั้น(ข้อมูลจากเว็บไซต์กรมส่งเสริมสหกรณ์)

ด้านผู้มีอำนาจอนุมัติสินเชื่อ ผลการศึกษา พบว่า ธนาคารพาณิชย์จะให้คณะกรรมการสินเชื่อหรือพนักงานที่ได้รับมอบหมาย ที่อนุมัติสินเชื่อ โดยระดับอำนาจอนุมัติ พิจารณาจากระดับความเสี่ยงของ

ประเภทสินเชื่อและวงเงินรวมของลูกค้า โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีของธนาคารพาณิชย์ทั้ง 7 แห่ง แต่เมื่อศึกษาในเชิงลึกแล้วจะพบว่า การที่ธนาคารพาณิชย์ ได้ให้คณะกรรมการสินเชื่อหรือพนักงานที่ได้รับมอบหมาย อนุมัติให้สินเชื่อ โดยพิจารณาจากระดับความเสี่ยงของสินเชื่อและวงเงินรวมของลูกค้านั้น มาจากคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ การก่อภาระผูกพัน การลงทุนในหลักทรัพย์ และการขายสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ ข้อ 1 การให้สินเชื่อ ข้อย่อยที่ 1.2 ให้กำหนดผู้รับผิดชอบงานความเสี่ยงทางเครดิตแยกจากบุคคลอื่น โดยรับผิดชอบการพิจารณาสินเชื่อ และการก่อภาระผูกพัน ก่อนนำเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ หลักเกณฑ์การพิจารณาอย่างน้อยจะต้องมีข้อกำหนดในเรื่องความเสี่ยงในการชำระหนี้คืนตามกำหนดเวลา ตามลักษณะหรือประเภทสินเชื่อ หลักประกันหรือผู้ค้ำประกันถ้ามี เงื่อนไข และหลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยและ ข้อย่อยที่ 1.3 ให้กำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติการให้สินเชื่อ และการก่อภาระผูกพัน ในแต่ละระดับให้เหมาะสม โดยอาจแยกอำนาจการอนุมัติตามตำแหน่งและอำนาจอนุมัติของคณะกรรมการสินเชื่อผู้มีอำนาจตามข้อนี้จะต้องมิใช่บุคคล หรือ คณะบุคคลตามข้อย่อยที่ 1.2 ยกเว้นกรณีลูกค้ารายย่อยหรือวงเงินต่ำ (ข้อมูลจากเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย) ซึ่งแตกต่างจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ ที่จะให้คณะกรรมการเงินกู้มีอำนาจ

หน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอนุมัติการให้เงินกู้แก่สมาชิกตามกฎหมาย ข้อบังคับระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์ออมทรัพย์ รวมทั้ง ข้อต่อไปนี้เป็น 1) ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่ให้เงินกู้นั้น 2) ตรวจสอบการควบคุมให้เงินกู้มีหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ และเมื่อเห็นว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้อย่างใดเกิดบกพร่องก็ต้องกำหนดให้ผู้จัดการแก้ไขให้คืนดีภายในระยะเวลาที่กำหนด 3) ดูแลและติดตามการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญา 4) สอบสวนเบื้องต้นให้ได้ข้อความจริง ในกรณีสมาชิกผู้กู้ขอผ่อนเวลาการส่งเงินงวดชำระหนี้เงินกู้ หรือผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ เพื่อเสนอความเห็นให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาผ่อนผันหรือเรียกคืนเงินกู้ หรือสอบสวนลงโทษให้สมาชิกออกจากสหกรณ์ (ข้อมูลจากเว็บไซต์กรมส่งเสริมสหกรณ์) ซึ่งจะเห็นว่าในร่างข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น ไม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการเงินกู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ พิจารณาความเสี่ยงหรือใช้ความเสี่ยงในการอนุมัติให้สินเชื่อแก่สมาชิก

นอกจากนี้ ผลการศึกษาที่ยังสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการบริหารการเงินในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานและอำนาจในการอนุมัติ โดยกำหนดขั้นตอนและหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานให้ชัดเจนเพื่อจะได้ปฏิบัติงาน

อย่างถูกต้อง รวมทั้งกำหนดอำนาจในการอนุมัติแต่ละระดับของสายการบังคับบัญชา และวงเงินที่สามารถอนุมัติได้ (กฤษฎา สังขมณี, 2550ก, หน้า 59-61; Credit Guru Inc., 2010a อ้างถึงในวรกร แซ่มเมืองปัก, 2554, หน้า 14-17)

ด้านการพิจารณาให้สินเชื่อ ผลการศึกษา พบว่า ธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์มีทั้งความแตกต่างกันและความเหมือนกัน คือ ธนาคารพาณิชย์ จะพิจารณาให้สินเชื่อ โดยดูจากระดับคะแนนของเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าเป็นสำคัญซึ่งแตกต่างกับสหกรณ์ออมทรัพย์จะพิจารณาการให้สินเชื่อ โดยดูจาก ข้อบังคับและระเบียบการให้กู้ในแต่ละประเภทเป็นสำคัญ แต่เมื่อศึกษาในเชิงลึกแล้วจะพบว่า การพิจารณาให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จะปฏิบัติตาม นโยบาย และ หลักเกณฑ์ที่ได้รับจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเห็นว่าความเสี่ยงด้านเครดิตจะมีขนาดความรุนแรงมากหรือน้อยอยู่กับคุณภาพของเงินให้สินเชื่อ ดังนั้นนโยบายการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์จึงต้องครอบคลุมถึงกระบวนการพิจารณาให้สินเชื่อ เช่น มีการวิเคราะห์ความสามารถชำระหนี้ โอกาสที่ลูกหนี้จะผิดนัด และผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิด ถ้าลูกหนี้ผิดนัด ซึ่งควรจะโยนไปสู่การกำหนดวงเงินให้กู้ ดอกเบี้ย การจัดสรรเงินกองทุนสำรองรับ และการสอบทานหนี้ (ข้อมูลเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องมือในการประเมิน

ความเสี่ยงของลูกค้า แต่การวิเคราะห์เหล่านี้จะถูกต้องได้จะต้องมีเอกสารประกอบการพิจารณาสินเชื่อที่เหมาะสมและถูกต้องด้วย ดังนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์กำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อ และหลังจากการอนุมัติสินเชื่อแล้ว เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถ

- 1) ตัดสินใจในการอนุมัติสินเชื่อและประเมินความเสี่ยงได้อย่างถูกต้องและต่อเนื่อง
- 2) เข้าใจวัตถุประสงค์การขอสินเชื่อ การใช้เงินที่ได้จากสินเชื่อ นั้น และที่มาของเงินในการชำระหนี้ได้ รวมทั้งประเมินความสามารถในการชำระหนี้ได้ทันการณ์
- 3) มั่นใจได้ว่ามีสิทธิเรียกร้องต่อลูกหนี้ได้ตามกฎหมาย จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดนโยบายการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์โดยการประเมินฐานะทางการเงินของลูกค้าเพื่อวัดความเสี่ยงเป็นอันดับแรกก่อนการกำหนดวงเงินที่จะให้กู้ ซึ่งแตกต่างกับสหกรณ์ออมทรัพย์ คือ คณะกรรมการเงินกู้จะพิจารณาการให้กู้ที่เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ เท่านั้นและในระเบียบที่จะพิจารณาการให้กู้ของสมาชิกจากสิทธิของสมาชิกเป็นหลักก่อนซึ่งสิทธิของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่จะกำหนดจากอายุการเป็นสมาชิก ทุนเรือนหุ้นสะสม ผู้ค้าประกัน และวัตถุประสงค์ในการกู้เป็นตัวกำหนดวงเงินกู้ แล้วถึงพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้โดยดูอายุการ

ทำงานในหน่วยงานต้นสังกัดที่เหลืออยู่ควบคู่ไปกับยอดเงินคงเหลือจากเงินเดือนของสมาชิกว่ามีเพียงพอในการส่งชำระหนี้ให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่การทำงานในหน่วยงานที่เหลืออยู่ ซึ่งผู้ศึกษาได้พิจารณาจากแบบร่างข้อบังคับสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่ระบุไว้ถึง การให้เงินกู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเรื่องของ ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ ประเภทแห่งเงินกู้ การควบคุมหลักประกัน และการเรียกคืนเงินกู้ และความผูกพันของผู้กู้และผู้ค้ำประกัน (ข้อมูลจากเว็บไซต์กรมส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย) โดยเนื้อหาจะมุ่งเน้นการออกจางานของสมาชิก และหลักประกันเงินกู้ของสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธิ ทาวิชัย (2546) ที่ว่า ผู้บริหารระดับสูงจะเป็นผู้วางนโยบายและแนวทางในการบริหาร การกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชานำไปปฏิบัติ โดยการให้ความสำคัญในกระบวนการและแผนการบริหาร ความเสี่ยงด้านสินเชื่อเพื่อให้ธนาคารได้รับผลตอบแทนที่ดีที่สุด และลดข้อผิดพลาดในการบริหารงานที่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงอยู่ตลอดเวลา

ถึงแม้ว่าการให้กู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ แก่สมาชิกของสหกรณ์นั้นดูเหมือนว่า จะไม่ได้ใช้เครื่องมือในการประเมินความเสี่ยงของลูกค้านำมาพิจารณาพาณิชย์ แต่เมื่อผู้ศึกษาได้ ศึกษาถึงระเบียบการให้กู้เงินของ

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อมีวัตถุประสงค์สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่สหกรณ์ออมทรัพย์ โดยดำเนินการรับฝากเงินและให้กู้เงินแก่สหกรณ์ออมทรัพย์ที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ฯ ได้กำหนดถึงในหมวด 1 ข้อกำหนดทั่วไป ข้อ 7 เอกสารที่สหกรณ์ผู้กู้ต้องเสนอต่อชุมนุมสหกรณ์ฯ ข้อย่อยที่ 2 งบดุลของสหกรณ์ประจำปีทางบัญชี ที่มีรายงานของผู้สอบบัญชีย้อนหลัง 2 ปี และข้อย่อยที่ 3 งบทดลอง (6 ช่อง) 3 เดือน ย้อนหลังก่อนยื่นคำขอเงิน และหมวด 2 การให้เงินกู้ ข้อ 8 ข้อย่อยที่ 1 อนุมัติวงเงินกู้จำนวนไม่เกิน 3 เท่าของทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ผู้ขอ กู้ ข้อย่อยที่ 3 กรณีสหกรณ์ผู้กู้เป็นครั้งแรก อนุมัติวงเงินกู้จำนวนไม่เกิน ร้อยละ 50 ของทุนเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรองของสหกรณ์ผู้ขอ กู้ (ข้อมูลจากเว็บไซต์ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด) แสดงให้เห็นว่าการให้กู้แก่สหกรณ์อื่นก็คำนึงถึงความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ โดยใช้เครื่องมือทางการเงินวิเคราะห์ ในด้านความสามารถในการก่อหนี้ของลูกค้านำสัดส่วนของหนี้สินต่อทุน คือสามารถก่อหนี้สินได้ไม่เกินกี่เท่าของทุนที่มี เมื่อดูจากระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ฯ จะเห็นว่า ถ้าเป็นสหกรณ์ผู้ขอ กู้ที่เป็นลูกค้านำเดิม จะให้กู้ได้เกิน 3 เท่าต่อทุน 1 เท่า แต่กรณีเป็นสหกรณ์ผู้ขอ กู้ที่เป็นลูกค้านำครั้งแรก จะได้กู้ได้ไม่เกิน 0.5 เท่าต่อทุน 1 เท่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและ

ทฤษฎีหลักการวิเคราะห์การให้สินเชื่อ 5'Ps ผู้ขอสินเชื่อโดยพิจารณาจากประวัติที่ผ่านมาของผู้ขอสินเชื่อว่าเป็นอย่างไร มีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงไร ผู้ขอสินเชื่อมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่จะกู้เงินไปใช้ในการเรื่องใด ผู้ขอสินเชื่อจะมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดได้หรือไม่ และหลักประกันที่ผู้ขอสินเชื่อนำมาใช้เป็นหลักประกัน ในกรณีที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนด (เฉลิมพล คุณสัมพันธ์, 2544 อ้างถึงใน ชมพูนุท ทรัพย์ทองคำ, 2549, หน้า 15-16 : Hampden Bank, 2010; Kwan, & Tan, 1986 อ้างถึงใน วรกร เข้มเมืองปัก, 2554, หน้า 18)

สำหรับการอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เพื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงด้านสินเชื่อระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น ผู้ศึกษาขอเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. อัตราส่วนหนี้สูญสุทธิต่อเงินให้สินเชื่อ แสดงให้เห็นว่าการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงในการเกิดหนี้สูญมากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์มีการให้สินเชื่อกับบุคคลทั่วไป และนิติบุคคล ที่หลากหลายถึงแม้จะมีเครื่องมือมาช่วยในการวัดประเมินความเสี่ยง แต่เครื่องมือนั้นก็ถูกจำกัดด้วยเอกสารของผู้กู้ที่ใช้ในการประกอบการบันทึกต้องถูกต้องตรงตามความเป็นจริงด้วย ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทย

เห็นข้อจำกัดนี้จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้เอกสารประกอบการกู้ให้กับธนาคารพาณิชย์(ข้อมูลจากเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย) รวมถึงเรียกเก็บให้ชำระหนี้ของธนาคารเป็นการเก็บที่ปลายทางคือลูกค้านำเงินมาชำระหนี้ธนาคารเองซึ่งแตกต่างจากสหกรณ์ที่จะให้กู้เฉพาะกับสมาชิกสหกรณ์เท่านั้น และการเรียกเก็บหนี้เป็นการหักเงินจากเงินเดือนของสมาชิกที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด(ข้อมูลจากเว็บไซต์กรมส่งเสริมสหกรณ์) ส่งผลให้มีหนี้สูญเกิดขึ้นน้อยกว่าธนาคาร

2. อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อ แสดงให้เห็นว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มีเงินทุนสำรองต่อการป้องกันความสูญเสียมากกว่าธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์กำหนดให้สหกรณ์ต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเข้าเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไร(ข้อมูลจากเว็บไซต์กรมส่งเสริมสหกรณ์) โดยไม่ได้คำนึงถึงปริมาณการให้สินเชื่อหรือปริมาณการเกิดหนี้สูญ แต่ทุนสำรองของธนาคารพาณิชย์จะถูกกำหนดด้วยเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์ Basel II ในการดูแลเงินกองทุนของสถาบันการเงิน (ข้อมูลจากเว็บไซต์ ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ออนไลน์) สอดคล้องกับ ทวิ

คิยา บุศยรัตน์ (2541) ที่ว่า ธนาคารควรใช้ความระมัดระวัง และความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาคุณสมบัติของลูกหนี้สภาพคล่องและเงินทุนของลูกหนี้ต่อความสามารถในการชำระหนี้ การเสื่อมสภาพของหลักประกันการควบคุมและติดตามหนี้อย่างสม่ำเสมอ

3. อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ แสดงให้เห็นว่าการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงในการเกิดหนี้สูญมากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศเกิดการชะลอตัว ลูกหนี้ขาดสภาพคล่องและขาดเงินทุนหมุนเวียน ส่งผลให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุวกันต์ วัฒนธีรกุล (2552) มีสัดส่วนของหนี้ค้างชำระสูง ส่งผลให้ธนาคารต้องมีการกันสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มสูงขึ้น และสหกรณ์ออมทรัพย์มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันในหมู่สมาชิก จึงมีแนวทางช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาด้วยการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้ส่งชำระหนี้ลดลง จึงไม่มีผลต่อความสามารถชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรกร แซ่มเมือง ปีก (2554) การขยายวงเงินกู้และ/หรือขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหาไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

4. อัตราส่วนการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีการขยายตัวจากการให้สินเชื่อมากกว่าธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่เหมาะสมเพราะอัตราดอกเบี้ยเป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนแปลงธุรกิจสินเชื่อ โดยเฉพาะการให้กู้ที่เป็นกลุ่มลูกค้าเดียวกัน ของธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มลูกค้าจะให้ความสนใจในการกู้กับสหกรณ์ออมทรัพย์มากกว่า เนื่องจากมีอัตราดอกเบี้ยที่ถูกลงและเอกสารที่ใช้ประกอบการขอสินเชื่อและระยะเวลาในการพิจารณาให้สินเชื่อก็น้อยกว่าเมื่อเทียบกับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยะนุช นกน้อย (2551) มีอัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อรวมสูง

5. อัตราส่วนการขยายตัวของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ แสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์และสหกรณ์ออมทรัพย์มีการขยายตัวค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องสอบทานลูกหนี้ปกติ และลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทุกรายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ยกเว้น ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับการจัดระดับความเสี่ยงรวมด้านเครดิต จากการตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยรวมทั้งธนาคารพาณิชย์ต้องจัดทำนโยบายในการปรับโครงสร้างหนี้ และ

นโยบายต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ รวมทั้งธนาคารควรมีการติดตามลูกหนี้อย่างใกล้ชิดมีการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ จัดทำเอกสารประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้ และจัดทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ สอดคล้องกับงานวิจัย ทวีติยา บุศยรัตน์ (2541) ที่ว่า ธนาคารควรใช้ความระมัดระวัง และความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาคุณสมบัติของลูกหนี้ สภาพคล่องและเงินทุนของลูกหนี้ต่อความสามารถในการชำระหนี้ การเสื่อมสภาพของหลักประกันการควบคุมและติดตามหนี้ อย่างสม่ำเสมอ และสหกรณ์เองก็ได้มีการกำหนดไว้ในข้อบังคับและระเบียบให้คณะกรรมการเงินกู้มีหน้าที่ในการดูแลและติดตามการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญา รวมทั้งตรวจสอบการควบคุมให้เงินกู้มีหลักประกันให้สมบูรณ์

บรรณานุกรม

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน. (2548). คู่มือการประยุกต์ใช้ *Camels analysis* วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร. กรุงเทพมหานคร.

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน.

(2550). สารสนเทศนำรู้ทางการเงินของสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2549. กรุงเทพมหานคร.

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน. (2554). ข้อมูลภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (รายสหกรณ์/กลุ่ม). ประจำปีงบประมาณ 2554 .

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2548). กฎกระทรวง กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน พ.ศ.2548.

กฤษฎา สังขมณี. (2550ก). การเงินและธนาคาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เรืองแสงการพิมพ์.

เจริญ เกษภูววัลย์. (2548). การบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พอดี.

เฉลิมพล คุณสัมพันธ์. (2544). ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์. กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร

ชมพูนุช ทรัพย์ทองคำ. (2549). การศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกรมที่ดิน จำกัด : ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต.

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด. (2549ก). การบริหารความเสี่ยง.

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย
จำกัด. (2549ข). การสหกรณ์ออม
ทรัพย์ในประเทศไทย.

ดารณี พุทธิวิบูลย์. (2537). การจัดการสินเชื่อ.
กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2554).

แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี.

ทวีติยา บุศยรัตน์. (2541). การบริหารด้าน
สินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยงของธนาคาร
พาณิชย์. การค้นคว้าแบบอิสระ.
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.

ธนาคารไทยพาณิชย์. 2547. การควบคุมดูแล
ธุรกิจบัตรเครดิตจากกระแสสังคม
รอบด้านที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์หรือ
Non bank.

ธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมลิสซิ่งไทย
สมาคมธุรกิจเช่าซื้อไทย และสมาคม
ไทยผู้ประกอบการธุรกิจเฟคตอริง. ปี 2547.
2548. ปริมาณธุรกิจทางการเงิน.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2546). คู่มือการ
ตรวจสอบความเสี่ยงสถาบันการเงิน.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2551). การกำกับดูแล
สถาบันการเงินในประเทศไทย.

นุกู กรเย็นยงค์. (2550). การวิเคราะห์งบ
การเงิน. กรุงเทพฯ

เบญจมาศ อภิสัทธีภิญโญ. (2548). การวิเคราะห์
งบการเงิน. วารสารธรรมนิติ. ฉบับ
เอกสารภาษีอากร.

ปิยะนุช นกน้อย. (2551). การวิเคราะห์ของธุรกิจ
สินเชื่อและความเพียงพอของเงินทุน
สหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสาร แห่ง
ประเทศไทยจำกัด. การศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเองมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์
สหกรณ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ปรีชา สิทธิกรณ์ไกร. (2546). ทางเลือกการ
ลงทุน: วิเคราะห์แนวคิดการลงทุน
ของสหกรณ์ในแง่ผลตอบแทนและ
ความเสี่ยง. *ประมวลบทความเกี่ยวกับ
สหกรณ์ออมทรัพย์.*

พัชรินทร์ สารมท. (2551). การวิเคราะห์ความเสี่ยง
ทางการเงินของธุรกิจสินเชื่อในการ
เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
ของสหกรณ์ กรณีศึกษา สหกรณ์
การเกษตรเชิงดาว จำกัด. คณะบริหาร
ธุรกิจ. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ไพบูลย์ แก้วเพทาย. (2548). การบริหาร
การเงิน. *ประมวลบทความเกี่ยวกับ
สหกรณ์ออมทรัพย์.*

ไพศาล เตี้ยวงษ์สุวรรณ. (2544). ความเสี่ยง
กับการบริหารเงินของสหกรณ์ออม
ทรัพย์. *ประมวลบทความเกี่ยวกับ
สหกรณ์ออมทรัพย์.*

มนตรี ช่วยชู. (2547). ความเสี่ยงในสหกรณ์
ออมทรัพย์. *ประมวลบทความเกี่ยวกับ
สหกรณ์ออมทรัพย์.*

มนตรี ช่วยชู. (2550). การบริหารการเงิน
และเศรษฐกิจ ปี 2551. เอกสาร
ประกอบ การสัมมนาให้กับสมาชิก

- สหกรณ์ออมทรัพย์ภาคเหนือ. โรงแรมวัง
คำ, จังหวัดเชียงราย.
- เมธา สุวรรณสาร. (2544). ฐานะความมั่นคง
ของสหกรณ์ออมทรัพย์กับการ
ประเมินความเสี่ยงแบบ Ras และ
Camel. *ประมวลบทความเกี่ยวกับ
สหกรณ์ออมทรัพย์*.
- รชตพงศ์ สุขสงวน. (2549). การศึกษาเปรียบเทียบ
การบริหารสินเชื่อระหว่างธนาคาร
พาณิชย์ขนาดใหญ่กับธนาคารพาณิชย์
ขนาดกลาง. *บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์*
- ละอองดาว ชนะสูตร. (2546). ปัจจัยกำหนด
สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์
ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรกร แซ่มเมืองปัก. (2554). การพัฒนา
แบบจำลองที่ใช้สำหรับทำนาย
ความสามารถในการชำระหนี้ของ
สหกรณ์ออมทรัพย์. *ปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต. บริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.*
- วเรศ อุปปาดิก. (2535). เศรษฐศาสตร์การเงิน
การธนาคาร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา จำกัด.
(2549). *สหกรณ์ออมทรัพย์*.
- สุเมธี ทาวิชัย. (2546). การบริหารความเสี่ยง ของ
ธนาคารพาณิชย์เขตภาคเหนือ.
- สุริยะ เจียมประชาชนกร. 2540. สถาบันการเงิน.
กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
ห้องสมุดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์,
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการ
สื่อสาร, ส่วนวิจัยและพัฒนา.
สารสนเทศทางการเงิน. (2549).
มาตรฐานการเงินสหกรณ์และกลุ่ม
เกษตรกรข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญ
ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ย
(peer group) ปี 2548. กรุงเทพมหานคร.
- สุวกานต์ วัฒนธีรกุล. (2552). แนวทางการ
บริหารสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยง
สินเชื่อเคหะของธนาคารออมสิน
ภาค 7. การค้นคว้าแบบอิสระบัญชี
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
จำกัด. (2549). *การสหกรณ์ไทย*.
- อุไรวรรณ สุมงคลชัยกุล. 2551. การศึกษา
เปรียบเทียบวิธีการให้สินเชื่อระหว่าง
สหกรณ์ออมทรัพย์กับสถาบัน
การเงินที่ไม่มีธนาคาร (Non Bank).
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์
สหกรณ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อุษณา ภัทรมนตรี. (2548). การตรวจสอบ
ภายในสมัยใหม่: แนวคิดและ
กรณีศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ
มหานคร: สำนักพิมพ์เทกซ์แอนด์
เจอร์นัล.

- Credit Guru Inc. (2010a). *Managing credit: Is your credit policy profitable?*. Retrieved August 10, 2010, from
- Credit Union National Association Inc. (CUNA). (2003). *Credit union business service solution*. Retrieved August 9, 2006, from
- Gibson, C. H. (2007). *Financial reporting and analysis: Using financial accounting information* (10th ed). New York: Thomson South-Western.
- Kansas Department of Cerdif Unions. (2006). Information on the risk-focused examination program. Retrieved September 8, 2006, from
- Koch. Timochy. W. (1995). *Bank Management*. (3rd ed) USA: The Dryden Press.
- Kwan, K. C., & Tan, J. (1986). Credit scoring for commercial loans: *The case of Singapore*. *Asia Pacific Journal of Management*.
- Kuritzkes, Aand., & Schuermann, T. (2006). *What we know, don't know and can't know about bank risk: A view from the trenches*. Retrieved July 10, 2006, from
- Merna, T., & Al-Thani, F. (2005). *Corporate risk management an organizational perspective*. London: John Wiley & Sons.
- Sinclair, S. H. (2004). *Essays in multiperiod risk management with information updating*. Unpublished doctoral dissertation, University of Pennsylvania.
- Stice, E. K., Stice, J. D., & Diamond, M. A. (2003). *Financial accountion: Reporting and analysis* (6th ed.). New York: Thomson South-Western.